

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Krajský soud v Plzni rozhodl ve veřejném zasedání konaném dne 23. 11. 2022 v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Pavla Faita a soudkyň JUDr. Martiny Hírmanové a JUDr. Ivany Růžickové v trestní věci obžalovaného [údaje o účastníkovi]

takto:

- I. K odvolání obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení] se podle § 258 odst. 1 písm. b), d) trestního řádu ruší rozsudek Okresního soudu v Chebu ze dne 9. 8. 2022 č. j. 1 T 106/2016 – 1374 v celém rozsahu a podle § 259 odst. 3 písm. a) trestního řádu se znovu rozhoduje tak, že

Obžalovaný

Ing. [příjmení] [příjmení],

[datum narození] v [obec], starobní důchodce, trvale bytem [adresa],

je vinen, že

dne 7. 12. 2015 na přesně nezjištěném místě v Praze jako jednatel společnosti [právnícká osoba], [IČO] (dále jen, [anonymizováno]) jménem této společnosti uzavřel jako postupitel se společností [právnícká osoba], [IČO], zastoupenou jednatelkou [jméno] [příjmení] (dále jen, [ulice] centrum pod [anonymizováno]) Smlouvu o postoupení pohledávky, kterou měla mít společnost [právnícká osoba] za [právnícká osoba] a. s., IČ: [PSC] [anonymizováno] (dále jen, [anonymizováno]) z titulu směnky vystavené dne 1. 4. 2004 znějící na směnečnou sumu 2 400 000 Kč, přičemž v rozporu se skutečností prohlásil, že tato pohledávka ke dni uzavření smlouvy trvá, není promlčena a nezanikla, ačkoli věděl, že pohledávka zajištěná směnkou vznikla na základě Smlouvy o půjčce [číslo] uzavřené dne 1. 4. 2004 mezi společností [právnícká osoba] zastoupenou obžalovaným jako jejím jednatelem a [právnícká osoba] a. s. zastoupenou [jméno] [příjmení] jako [anonymizována dvě slova], avšak byla ke dni 31. 8. 2004 zaplácena a ke dni uzavření výše

Shodu s prvopisem potvrzuje Pavlína Došková.

uvedené Smlouvy o postoupení pohledávky již neexistovala, čímž uvedl společnost [právnícká osoba] v omyl,

přičemž předtím nejpozději dne 27. 11. 2015 v kanceláři společnosti [právnícká osoba] v [obec a číslo], [ulice a číslo], excesivně vyplnil směnku tak, že v kolonce částka ručně dopsal číslici 2 400 000, v kolonce datum splatnosti vyplnil datum 8. prosince 2015 a v kolonce částka slovy vyplnil dva – miliony-čtyři-sta-tisíc-korun-českých, a následně takto vyplněnou směnku výše uvedenou Smlouvou o postoupení pohledávky bezplatně indosoval na řad společnosti [právnícká osoba] s tím, že dle smluvních ujednání této smlouvy tato společnost neprodleně zahájí soudní řízení vůči [právnícká osoba] a. s. a případně vyměřená částka bude předána společnosti [právnícká osoba],

následně právní zástupce společnosti [právnícká osoba] zaslal [právnícká osoba] a. s. předžalobní výzvu datovanou 9. 12. 2015, v níž se domáhal, aby [právnícká osoba] a. s. zaplatila ve lhůtě 7 kalendářních dnů dlužnou směnečnou jistinu ve výši 2 400 000 Kč, včetně úroku z prodlení a směnečné odměny, dne 13. 1. 2016 podala společnost [právnícká osoba] jako žalobce vůči [právnícká osoba] a. s. jako žalovanému k Městskému soudu v Praze žalobu o zaplacení 500 000 Kč s příslušenstvím a směnečné odměny ve výši 8 000 Kč, Městský soud v Praze vydal dne 12. 5. 2016 pod č. j. 53 Cm 5/2016 – 66 platební rozkaz, který dosud nenabyl právní moci,

přičemž při případném plnění z excesivně vyplněné a postoupené směnky by vznikla [právnícká osoba] a. s. škoda ve výši 2 400 000 Kč a současně by byla o tuto částku obohacena společnost [právnícká osoba],

tedy

dopustil se jednání, které bezprostředně směřovalo k uvedení jiného v omyl v úmyslu jiného obohatit a ke způsobení značné škody, v úmyslu trestný čin spáchat, ovšem k dokonání trestného činu nedošlo,

čímž spáchal

pokus zločinu podvodu podle § 21 odst. 1, § 209 odst. 1, odst. 4 písm. d) trestního zákoníku,

a odsuzuje se

podle § 209 odst. 4 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 2 (dvou) let;

podle § 81 odst. 1 trestního zákoníku a § 82 odst. 1 trestního zákoníku se výkon uloženého trestu odnětí svobody podmíněně odkládá na zkušební dobu v trvání 2 (dvou) let.

Podle § 229 odst. 1 trestního řádu se poškozená [právnícká osoba] a. s., se sídlem [adresa], odkazuje s uplatněným nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

- II. Odvolání státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Chebu proti témuž rozsudku se podle § 256 trestního řádu zamítá.

Odůvodnění:

1. Okresní soud v Chebu napadeným rozsudkem, který je již druhým v této věci vyhlášeným, uznal obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení] vinným pokusem zločinu podvodu podle § 21 odst. 1, § 209 odst. 1, odst. 4 písm. d) trestního zákoníku. Obžalovaný se ho dopustil podle skutkových zjištění soudu prvního stupně tím, že

nejpozději dne 27. listopadu 2015 v [obec a číslo], [ulice a číslo], v kanceláři společnosti [právnícká osoba], se sídlem tamtéž, jako jednatel uvedené společnosti v úmyslu obohatit společnost [právnícká osoba], vyplnil blankosměnku vystavenou dne 1. dubna 2004 v Praze [právnícká osoba] a. s. na řad společnosti [právnícká

Shodu s prvopisem potvrzuje Pavlína Došková.

osoba], tak, že v kolonce částka ručně dopsal číslici 2 400 000, v kolonce datum splatnosti vyplnil datum 8. prosince 2015 a v kolonce částka slovy vyplnil dva-miliony-čtyři-sta-tisíc-korun-českých, ačkoli věděl, že směnka zajišťuje závazek vzniklý na základě smlouvy o půjčce [číslo] uzavřené dne 1. 4. 2004 mezi společností [právnícká osoba] coby věřitelem a [právnícká osoba] a. s. coby dlužníkem, která byla ke dni 31. 8. 2004 splacena, ukončena a nabazena novou smlouvou [číslo] ze dne 1. 9. 2004 a že podle článku III odst. 3) této smlouvy může blankosměnku vyplnit toliko v případě, že se dlužník dostal do prodlení splátky úroků dle čl. II odst. 7) této smlouvy na dobu delší 30 dnů, kdy si byl vědom toho, že taková situace nenastala, následně dopisem ze dne 27. 11. 2015 jménem společnosti [právnícká osoba] vyzval [právnícká osoba] a. s. k zaplacení dlužné směnečné sumy ve výši 2 400 000 Kč nejpozději do 8. 12. 2015, čímž předstíral, že existuje závazek se smlouvy o půjčce ze dne 1. 4. 2004 [číslo] s upozorněním, že v opačném případě bude přistoupeno k soudnímu uplatnění tohoto nároku včetně veškerého příslušenství, což [právnícká osoba] a. s. odmítla splnit a částku neuhradila, následně dne 7. 12. 2015 předmětnou směnku bezplatně indosoval na řad společnosti [právnícká osoba], s tím, že tato společnost neprodleně zahájí soudní řízení vůči [právnícká osoba] a. s. a případně vymožená částka bude předána společnosti [právnícká osoba], následně byla dne 13. 1. 2016 podána k Městskému soudu v Praze žaloba na zaplacení částky 500 000 Kč s příslušenstvím a dne 12. 5. 2016 byl vydán Městským soudem v Praze směnečný platební rozkaz č. j. 53 Cm 5/2016-66, který dosud není v právní moci,

2. Okresní soud obžalovanému za toto jednání uložil podle § 209 odst. 4 trestního zákoníku trest odnětí svobody v trvání 2 let. Podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 trestního zákoníku výkon uloženého trestu odnětí svobody podmíněně odložil na zkušební dobu v trvání rovněž 2 let. Podle § 229 odst. 1 trestního řádu odkázal poškozenou [právnícká osoba] a. s., se sídlem [adresa], s uplatněným nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

3. Proti tomuto rozsudku podal v zákonné lhůtě odvolání státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Chebu a ihned po vyhlášení rozsudku obžalovaný. Státní zástupce podal odvolání v neprospěch obžalovaného výhradně proti výroku o trestu. Vytýká okresnímu soudu, že obžalovanému neuložil též peněžitý trest. V té souvislosti uvedl, že se obžalovaný snažil svým jednáním získat úmyslným trestným činem majetkový prospěch ve výši 2 400 000 Kč. Na tuto částku zněla směnka, kterou neoprávněně vyplnil a snažil se tuto částku po poškozené společnosti získat. V první fázi svého jednání použil společnost [právnícká osoba] k tomu, aby na [právnícká osoba] a. s. vymohl částku 500 000 Kč, tedy část částky z příslušné směnky. Pokud by bylo jeho jednání úspěšné, zřejmě by přistoupil i k vymožení zbytku z částky uvedené na směnce.

4. Státní zástupce se neztotožňuje s názorem okresního soudu, že uložení peněžitého trestu brání ustanovení § 38 odst. 2 trestního zákoníku i vzhledem k časovému odstupu od spáchání trestného činu. V té souvislosti zdůrazňuje, že se obžalovaný pokusil získat částku výrazně přesahující spodní hranici značné škody. Navíc to činil vůči společnosti, kde byl předsedou představenstva a měl hájit její zájmy. Tohoto postavení zneužil a snažil se toho využít k získání majetkového prospěchu. Tomuto závěru nebrání ani zjištění, že jednání obžalovaného zůstalo ve stádiu pokusu, ovšem jen z důvodů nezávislých na vůli obžalovaného nedošlo k jeho majetkovému obohacení se a ke škodě na majetku [právnícká osoba] a. s. .

5. Státní zástupce navrhl, aby krajský soud doplnil do výroku o trestu napadeného rozsudku výrok o uložení peněžitého trestu, a to ve výši asi 300 denních sazeb po částce 650 Kč, tj. v celkové výši 195 000 Kč.

6. Obžalovaný zdůvodnil odvolání prostřednictvím svého obhájce a podal ho proti všem výrokům napadeného rozsudku. V části III. písemného odvolání nazvané „Naplnění znaku skutkové podstaty uvést jiného v omyl“ obžalovaný poukazuje na to, že podle napadeného rozsudku měl předstírat existenci závazku [právnícká osoba] vůči [právnícká osoba] ze smlouvy o půjčce [číslo] písemnou výzvou ze dne 27. listopadu 2015 k zaplacení směnečné sumy 2 400 000 Kč. Obžalovaný dále poukazuje na soudní judikaturu vykládající pojem „uvedení v omyl“. Zdůrazňuje, že za omyl se považuje rozpor s představou u podváděné osoby a skutečností. Bez naplnění této podmínky nelze o uvedení jiné osoby v omyl uvažovat. V řízení

Shodu s prvopisem potvrzuje Pavlína Došková.

byly provedeny důkazy svědčící o tom, že písemnou výzvou ze dne 27. listopadu 2015 nemohl [právníká osoba] uvést v omyl. Zástupci této společnosti (členové představenstva) měli k okamžiku doručení této výzvy vědomost o všech rozhodných okolnostech týkajících se předmětné směnky, takže bylo vyloučeno, aby byli ohledně nějaké okolnosti uvedeni v omyl. O uvedení v omyl by se teoreticky mohlo jednat, pokud v době doručení zmíněné výzvy k zaplacení zástupci [právníká osoba] neměli k dispozici informace, na základě nichž by byli schopni vyhodnotit, že takový dluh neexistuje a že je ve výzvě k zaplacení předstírán. Na výzvu odpověděl svědek [příjmení] [jméno], člen představenstva [právníká osoba], e-mailem, v němž uvedl, že závazek, který se ke smlouvě vázal, zanikl. Zánik závazků [právníká osoba] ze smlouvy o půjčce ke dni 31. 8. 2004 potvrzovali ve svých výpovědích i další členové představenstva [právníká osoba]. Stejní svědci se vyjadřovali k obsahu výroční zprávy této společnosti za rok 2014, v níž je v seznamu smluv uvedena i smlouva o půjčce [číslo]. Podle okresního soudu chtěli touto cestou informovat akcionáře, že je zde určitý nevypořádaný vztah, čímž měli na mysli nevrácenou směnku ke smlouvě [číslo]. Tedy nevypořádaný vztah nespojovali s nesplacením půjčky, půjčku ze smlouvy [číslo] měli podle zmíněné výroční zprávy za splacenou.

7. Svědek [příjmení] [jméno] se vyjadřoval k listině s názvem „Prohlášení věřitele“ ze dne 1. září 2004. Absenci podpisu zástupce [právníká osoba] na tomto dokumentu vysvětlil tak, že obžalovaný neměl 1. září 2004 směnku u sebe, proto svědek [příjmení] odmítl podepsat prohlášení, ve kterém by stvrdil, že směnku převzal. V prohlášení je i věta o tom, že půjčka byla splacena, přičemž tuto část prohlášení svědek nerozporoval. [příjmení] tedy vycházel z toho, že půjčka splacena byla, čemuž by podle jeho vyjádření odpovídalo i vydání zajišťovací směnky. Ve stejném smyslu vypovídal i svědek [jméno] [příjmení]. Pokud by bylo přistoupeno na konstrukci okresního soudu, že obžalovaný písemnou výzvou k zaplacení [právníká osoba] uvedl v omyl, pak by prakticky každá písemná výzva k zaplacení dluhu předcházející neúspěšné žalobě na zaplacení musela být posouzena jako podvodné jednání. Proto je důležité prokázat, že existoval rozpor mezi představou podváděné osoby a skutečností. Ze závěrů okresního soudu je možné dovodit, že vědomost obžalovaného o zániku smlouvy [číslo] zaplacení půjčky z ní ke dni 31. srpna 2004 je dovozována z listin, které [právníká osoba] před obdržáním písemné výzvy k zaplacení ze dne 27. listopadu 2015 měla k dispozici. Pokud uvedené skutečnosti podle soudu prvního stupně znal obžalovaný, musela ho znát i [právníká osoba], respektive osoby oprávněné za ni v té době jednat. Proto nemohla být ohledně těchto skutečností písemnou výzvou uvedena v omyl.

8. V další pasáži odvolání obžalovaný cituje část odůvodnění předchozího zrušovacího usnesení odvolacího soudu v této věci vztahující se k rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31. 3. 2011 sp. zn. 6 Tdo 1576/2010. Obžalovaný cituje pasáž odůvodnění tohoto rozhodnutí a zdůrazňuje konstatování, podle kterého jednání majitele blankosměnky, který po excesivním využití svého vyplňovacího práva prodal takto vzniklou zajišťovací směnku třetí osobě se záměrem, aby vedle plnění získaného ze zajištěného závazku dosáhl prospěch i z prodeje směnky, přičemž jejímu nabyvateli zamlčel, že neměl důvod k využití vyplňovacího práva a že závazek zajištěný touto smenkou byl splněn, lze posoudit při naplnění ostatních zákonných znaků jako trestný čin podvodu podle § 209 odst. 1 trestního zákoníku nebo jeho pokus podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku. Obžalovaný konstatuje, že Nejvyšší soud dovozuje trestnost jednání v případě prodeje směnky se záměrem získat vedle plnění získaného ze zajišťovaného závazku prospěch též z prodeje směnky. Podle Nejvyššího soudu je dále vyžadováno zamlčení skutečnost, že došlo ke splnění zajišťovaného závazku, před nabyvatelem směnky. V projednávané věci bylo prokázáno, že se nejednalo o prodej směnky, ale o její bezúplatný převod. Pokud jde o znalost jednatele společnosti Za centrum pod přehradou [jméno] [příjmení] o existenci či neexistenci zajišťovaného závazku, není jasné, co o těchto skutečnostech jmenovaná věděla či nevěděla. Odvolatel považuje aplikovatelnost závěrů tohoto rozhodnutí Nejvyššího soudu na projednávanou věc za problematickou, protože se o obdobný případ právě kvůli skutkovým

odlišnostem nejedná. Obžalovaný poukazuje na další pasáž odůvodnění citovaného usnesení Nejvyššího soudu České republiky, podle něhož bylo vyloučeno, aby obviněný svým jednáním vyvolal nebo využil omylu poškozených (směnečných dlužníků), kteří měli znalosti všech rozhodných okolností. Dovojuje, že nemohlo dojít k uvedení [právnícká osoba] v omyl ani podáním návrhu na vydání směnečného platebního rozkazu proti této společnosti k soudu. Opět platí, že zástupci [právnícká osoba] měli i v této době vědomost o všech rozhodných okolnostech týkajících se uplatnění směnečné pohledávky. Tu [právnícká osoba] před podáním návrhu k soudu opakovaně odmítla jako neoprávněnou. Nadto návrh na vydání směnečného platebního rozkazu k soudu nepodal obžalovaný, nýbrž společnost Za centrum pod přehradou, a to jen na část směnečné pohledávky ve výši 500 000 Kč. Odvolatel proto shrnuje, že je vyloučeno, aby byla [právnícká osoba] písemnou výzvou [právnícká osoba] ze dne 27. listopadu 2015 uvedena v omyl.

9. V části IV. písemného odvolání obžalovaného nazvané „K existenci dluhu [právnícká osoba] a k naplnění subjektivní stránky skutkové podstaty trestného činu podvodu“ obžalovaný mimo jiné konstatuje, že okresní soud neuvěřil jeho obhajobě, že finanční prostředky poskytované [právnícká osoba] [právnícká osoba] k financování její podnikatelské činnosti reálně převyšovaly částku 5 000 000 Kč sjednanou ve smlouvě o půjčce [číslo] i [číslo], proto bylo mezi oběma společnostmi dohodnuto, že zajištění blankosměnkou vystavenou dne 1. 4. 2004 zůstane v platnosti i nadále, aby bylo zajištěno vrácení finančních prostředků i v rozsahu nad částku 5 000 000 Kč sjednanou v nové smlouvě o půjčce z 1. 9. 2004. Proto nedošlo k vrácení této blankosměnky.

10. Obžalovaný poukazuje na to, že oběma citovanými smlouvami o půjčce nebyly poskytnuty jednorázové finanční prostředky. Probíhalo průběžné financování [právnícká osoba] ze strany [právnícká osoba], kdy [právnícká osoba] podle svých finančních možností své závazky vůči [právnícká osoba] průběžně splácela a v případě potřeby jí [právnícká osoba] finanční prostředky opětovně poskytovala. Šlo tedy v podstatě o provozní úvěrové financování, které převyšovalo i původně předpokládaný limit 5 000 000 Kč sjednaný v obou smlouvách. Toto financování tedy vůbec nemělo povahu půjčky jako jednorázového poskytnutí finančních prostředků. Obžalovaný trvá na tom, že takto zněla dohoda obou společností, proto nedošlo k předání blankosměnky vystavené dne 1. 4. 2004. Nemůže obstát ani závěr soudu prvního stupně, že smlouva o půjčce [číslo] byla ukončena ke dni 31. 8. 2004 a s účinností od 1. 9. 2004 byla nahrazena smlouvou o půjčce [číslo]. V prvně uvedené smlouvě bylo dohodnuto, že se sjednává na dobu neurčitou. Bylo dohodnuto, že smlouva může být doplněna nebo měněna jen písemnými a řádně číslovanými dodatky podepsanými oběma smluvními stranami. Takové ujednání odpovídalo tehdy platnému občanskému zákoníku. Nebyl proveden žádný důkaz prokazující, že smlouva o půjčce [číslo] byla platně ukončena ke dni 31. 8. 2004. K ukončení mohlo dojít jedině písemnou dohodou smluvních stran nebo na základě právem aprobovaného jednostranného právního úkonu jedné z nich. To doloženo nebylo. Žádná písemná výpověď smlouvy o půjčce [číslo] doložena nebyla. Nebyl doložen ani písemný dodatek v tom smyslu, že by jí byla smlouva o půjčce [číslo] dohodou smluvních stran ukončena. Takovou dohodou nemůže být smlouva o půjčce [číslo] v níž není uvedeno, že by měla smlouvu o půjčce [číslo] nahrazovat. Listina nazvaná „Prohlášení věřitele“ ze dne 1. 9. 2004 není právním úkonem, kterým by mohla být tato smlouva platně ukončena. Tím nemůže být ani zápis z 53. řádného zasedání představenstva [právnícká osoba] ze dne 30. 9. 2004. Nejedná se o písemnou dohodu stran smlouvy ani o jednostrannou výpověď jednou stranou této smlouvy. Obžalovaný tedy dovozuje, že obě citované smlouvy existovaly po 31. 8. 2004 vedle sebe.

11. Jednoznačným důkazem o tom, že provozní financování probíhalo od 1. 9. 2004 jen na základě smlouvy o půjčce [číslo] nemohou být podle obžalovaného ani předložené úrokové faktury dokládající, že byl účtován úrok ve výši 6,7 % uvedený v posledně uvedené smlouvě. Úrok byl účtován v této výši v souladu s rozhodnutím představenstva [anonymizováno] Smlouvy o půjčce existovaly vedle sebe a není možné jednoznačně určit, na základě které z nich byly

Shodu s prvopisem potvrzuje Pavlína Došková.

[právnícká osoba] finanční prostředky na zajištění provozu [právnícká osoba] průběžně poskytovány. I vzhledem k tomu, že v účetnictví [anonymizováno] byl veden pouze jeden analytický účet, takže ani podle znalce [příjmení] [jméno] nelze průkazně zjistit průběh čerpání a splácení jednotlivých půjček. Podle obžalovaného musely existovat pochybnosti o tom, režimu které ze smluv je financování [právnícká osoba] podřízeno. O těchto pochybnostech svědčí i to, že postoupení pohledávek [právnícká osoba] za [právnícká osoba] v celkové výši 2 500 000 Kč na [právnícká osoba] bylo provedeno jak s odkazem na smlouvu o půjčce [číslo] tak s odkazem na smlouvu o půjčce [číslo] protože nebylo jednoznačné, ve vztahu k jaké smlouvě se postupovaná pohledávka vztahuje. O existenci dluhu [právnícká osoba] ze smlouvy o půjčce [číslo] byl obžalovaný navíc utvrzen i obsahem Výroční zprávy [právnícká osoba] za rok 2014, kde jsou v příloze účetní uzávěrky uvedeny jak smlouva o půjčce [číslo] tak smlouva o půjčce [číslo] s dovětkem, že smlouvy budou ukončeny v roce 2015. U jiných smluv je přitom uvedeno ve výroční zprávě výslovně, že ukončeny byly, nikoli ale u smlouvy o půjčce [číslo]. Soud v této souvislosti akceptoval pochybné vysvětlení členů představenstva [právnícká osoba], že neukončenost smluv spojovali s nepředáním blankosměnky vystavené k dané smlouvě. Podstatné ale je nikoli to, jak údaj o smlouvě [číslo] ve výroční zprávě vnímali členové představenstva [anonymizováno], nýbrž to, jak tuto skutečnost vnímal obžalovaný. Ten ji vnímal tak, že smlouva ukončena nebyla a závazky z ní nadále trvají.

12. Podle odvolatele existence dluhu [právnícká osoba] vůči [právnícká osoba] ve výši 2 400 000 Kč byla v řízení doložena a nebylo prokázáno, že by tento dluh před vyplněním sporné blankosměnky zanikl. Například svědkyně [příjmení] uvedla, že k datu postoupení pohledávky na [anonymizováno] tu částku, která byla postoupena, [právnícká osoba] uznává. Uvedla, že [právnícká osoba] jednostranně započítala svoji údajnou pohledávku za [právnícká osoba] ve výši 2 088 000 Kč proti uvedené vzájemné pohledávce [anonymizováno] ve výši 2 500 000 Kč s tím, že rozdíl neuznává proto, že úroky hradila z celé částky, ačkoli měly být hrazeny jen z rozdílu. Skutečnost vzniku tohoto dluhu [právnícká osoba] vůči [právnícká osoba] ve výši 2 500 000 Kč plyne i z vyjádření společnosti Z kancelář [právnícká osoba] a z výpovědi Ing. [příjmení]. [příjmení] 2 088 000 Kč má zahrnovat tři platby, které [právnícká osoba] provedla ve prospěch [právnícká osoba] dne 30. 12. 2010. Ing. [příjmení] ale nevzala v úvahu, že tyto platby byly provedeny ze zcela jiného právního titulu než v rámci provozního financování [právnícká osoba], a to v souvislosti s úhradou dluhu [právnícká osoba] vůči [právnícká osoba] a v souvislosti s dluhem této společnosti vůči [právnícká osoba]. Společnost [anonymizováno] dala pokyn [právnícká osoba], aby svůj dluh vůči ní uhradila na účet [právnícká osoba], čímž dojde k úhradě existujícího dluhu [právnícká osoba] vůči [právnícká osoba]. Úhradou tří částek dne 30. 12. 2010 tak došlo k zániku dluhu [právnícká osoba] vůči [právnícká osoba] a zároveň k zániku dluhu posledně uvedené společnosti vůči [právnícká osoba]. Šlo o úhradu zcela jiných pohledávek než pohledávek vzniklých v souvislosti s provozním financováním [právnícká osoba] ze strany [právnícká osoba]. V tomto směru jsou závěry znalecké kanceláře i svědkyně [příjmení] [příjmení] chybné. Ve věci byl přibrán znalec [příjmení] [jméno] [jméno], který mimo jiné uvedl, že jelikož nebyly jednotlivé půjčky v účetnictví [anonymizováno] vedeny na samostatných analytických účtech, ale souhrnně na účtu [anonymizována dvě slova], nelze průkazně zjistit průběh čerpání a splácení jednotlivých půjček. Z vypracovaného znaleckého posudku dále plyne, že [právnícká osoba] měla ještě ke konci roku 2013 závazek ve výši 2 400 000 Kč, který jí vznikl vůči [právnícká osoba] v souvislosti s průběžným financováním činnosti [právnícká osoba] ze strany [právnícká osoba]. Znalec ale neměl k dispozici kompletní účetnictví [právnícká osoba]. Obhajoba předložila odborné vyjádření Ing. [jméno] [příjmení] z března 2018, které potvrzuje skutečnosti uvedené pod bodem 39. písemného odvolání obžalovaného. Soud pak v otázce ponížení dluhu [právnícká osoba] o částku 2 088 568 Kč nepovažoval za podstatné přezkoumávat, zda byl tento postup [právnícká osoba] správný či nikoli, neboť to podle jeho názoru nesouvisí s podstatou věci. Jinými slovy zastává názor, že i kdyby [právnícká osoba] dlužila [právnícká osoba] 2 400 000 Kč, nebude to mít vliv na rozhodnutí o vině obžalovaného.

Shodu s prvopisem potvrzuje Pavlína Došková.

13. Obžalovaný s tímto závěrem soudu prvního stupně nesouhlasí. Vyřešení otázky, zda má [právníká osoba] vůči [právníká osoba] dluh z titulu provozního financování (z nesplacené půjčky) a případně v jaké výši, má význam pro případné posouzení, zda mohlo dojít (ze strany obžalovaného) k naplnění subjektivní stránky skutkové podstaty trestného činu podvodu podle § 209 trestního zákoníku. Na směnce byla doplněna částka 2 400 000 Kč přesně odpovídající výše uvedené nesplacené částce poskytnuté [právníká osoba] na provozní financování v roce 2011. K doplnění směnečné sumy na zajišťovací blankosměnce vystavené ke smlouvě o půjčce ze dne 1. 9. 2004 nedošlo a tato nebyla [právníká osoba] využita k realizaci zajištění nesplacené pohledávky ve výši 2 400 000 Kč vzniklé v souvislosti s provozním financováním [právníká osoba] ze strany [právníká osoba]. Nebylo vyvráceno, že uplatněním směnky vystavené 1. dubna 2004 tak dochází pouze k vymáhání částky odpovídající dluhu, který [právníká osoba] za [právníká osoba] stále má. [příjmení] 2 400 000 Kč nebyla na směnce doplněna s úmyslem způsobit [právníká osoba] škodu a sebe nebo jiného obohatit, nýbrž s úmyslem dosáhnout vymožení dluhu, ohledně něhož nebylo vyvráceno, že v době doplnění směnečné sumy na blankosměnku existoval a stále existuje. K vymožení dluhu pak měla sloužit směnka, která objektivně a podle vůle zástupců [právníká osoba] a [anonymizováno] měla sloužit k zajištění pohledávky [právníká osoba] vzniklé v souvislosti s provozním financováním [právníká osoba]. Podvodný úmysl pak podle obžalovaného u něho nelze v souvislosti s uplatněním směnky dovodit. Vyplněním blankosměnky obžalovaný pouze realizoval zajištění dluhu, který vznikl v souvislosti s provozním financováním [právníká osoba]. Bylo prokázáno, že zajištění tohoto dluhu prostřednictvím směnky bylo cílem obou smluvních stran. Podle názoru obžalovaného je nutné učinit závěr, že v realizaci zajištění prostřednictvím blankosměnky vystavené ke smlouvě o půjčce [číslo] mu bylo zabráněno tím, že mu tuto blankosměnku [právníká osoba] neoprávněně odmítla vydat. Její vydání podle zjištění okresního soudu podmiňovala předáním blankosměnky vystavené ke smlouvě o půjčce [číslo]. Obě blankosměnky přitom zajišťovaly pohledávku [právníká osoba] vzniklou provozním financováním [právníká osoba], který byl v případě obou smluv smluvně omezen limitem 5 000 000 Kč. Pakliže cílem obžalovaného bylo dosáhnout uplatněním blankosměnky vymožení existujícího dluhu, který navíc byl platně zajištěn blankosměnkou, jež mu ale nebyla protiprávně vydána, potom neporušoval žádný zájem chráněný trestním zákoníkem, naopak plně postupoval v souladu s vůlí smluvních stran, které obě akceptovaly zajištění pohledávky [právníká osoba] blankosměnkou. Jejím vyplněním tak sledoval legitimní cíl.

14. Za zcela absurdní obžalovaný považuje úvahu soudu prvního stupně, že se ještě před vyplněním sporné blankosměnky dozvěděl, že dluh ve výši 2 447 000 Kč evidovaný [právníká osoba] vůči [právníká osoba] na základě postoupených pohledávek od [právníká osoba] je sporný, a to z dopisu právního zástupce [právníká osoba] ze dne 10. 9. 2015. Spornost pohledávky založená jejím zpochybněním protistranou ([právníká osoba]) nevypovídá nic o tom, zda byl či nebyl oprávněn blankosměnku vyplnit. Podstatné jsou objektivní skutečnosti. Pokud obžalovaný byl na základě konkrétních objektivně existujících skutečností přesvědčen o tom, že dluh [právníká osoba] vůči [právníká osoba] existuje (po postoupení pohledávky ze [právníká osoba] na [právníká osoba]), nemůže být zpochybnění tohoto dluhu ze strany [právníká osoba] důkazem o jeho podvodném úmyslu. Naopak je dopis [právníká osoba] ze dne 10. září 2015 dalším důkazem o existenci dluhu [právníká osoba] vůči [právníká osoba], když je v něm výslovně přiznáno, že tento dluh zanikl před postoupením pohledávky. Je-li tvrzeno, že zanikl, potom z povahy věci musel vzniknout a existovat. Obžalovaný tedy na základě objektivních skutečností oprávněně mohl vycházet z toho, že dluh existuje, protože jako zástupce [právníká osoba] zpochybňoval nepodložené a účelové tvrzení [právníká osoba], že zanikl. V tomto případě se zjevně jedná o spor mezi dvěma společnostmi, k jehož vyřešení je příslušný civilní soud. Kromě toho obžalovaný dovozuje, že [právníká osoba] nemohla vůbec vzniknout škoda, neboť vymožení částky 2 400 000 Kč by znamenalo pouze uhrazení jejího existujícího dluhu vůči

[právnícká osoba]. Dále žádná osoba se na její úkor nemohla obohatit, neboť [právnícká osoba] by pouze dosáhla uhrazení své existující pohledávky. Ani to nevzal soud prvního stupně v úvahu.

15. V další části označené jako bod V. odvolání nazvané, „Nevypořádání se soudu s nálezem Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 541/2010“ obžalovaný podrobně cituje závěry a argumenty uvedené v odůvodnění tohoto nálezu. Zdůrazňuje závěr, že excesivní uplatnění směnky nelze pokládat bez dalšího za trestný čin podvodu, a to ani v případě, že k němu došlo s nepravdivým uvedením kauzy závazku. Účastníci směnečného vztahu, mezi nimiž existuje obchodněprávní spor, tak mají dostatek možností, jak vyřešit tento spor prostředky směnečného práva a cestou občanského soudního řízení. Pod bodem 48. odvolání obžalovaný poukazuje na skutkovou situaci řešenou citovaným nálezem. Dovozuje, že Ústavní soud neshledal trestným takové jednání, které spočívalo v excesivním uplatnění osamostatněné zajišťovací směnky vůči dlužníkovi s odkazem na neexistující kauzu směnky (předstíráním nesplnění závazku z neexistující další půjčky dlužníka). To navíc v situaci, kdy skutečná kauzální pohledávka byla uplatněna samostatně jejím věřitelem prostřednictvím podané civilní žaloby, když právě toto souběžné uplatnění pohledávky mělo vést ke vzniku škody na straně dlužníka a založit trestnost jednání. Obžalovaný spatřuje paralelu mezi situací řešenou v tomto ústavním nálezem a projednávanou věcí. Okresní soud mu v projednávané věci vytýká excesivní vyplnění blankosměnky a její uplatnění výzvou k zaplacení vůči dlužníkovi, v níž je odkazováno na údajně neexistující dluh ze smlouvy o půjčce, která měla údajně zaniknout. Tato smlouva přitom nezanikla a existence dluhu z ní je sporná. Nadto obžalovaný dluh uplatněný spornou směnkou paralelně nijak neuplatnil (žalobou z titulu smlouvy o půjčce). Odvolatel vytýká okresnímu soudu, že se v odůvodnění napadeného rozsudku s citovaným nálezem nevypořádal. Proto považuje odůvodnění napadeného rozsudku za rozporné s ustanovením § 125 odst. 1 trestního řádu. V té souvislosti poukazuje na nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 8. 2005 sp. zn. I. ÚS 403/03, které je podle jeho přesvědčení aplikovatelné i na trestní věci.

16. Obžalovaný v písemném odvolání navrhl, aby odvolací soud zrušil podle § 258 odst. 1 písm. a), b), c), d) trestního řádu napadený rozsudek v celém rozsahu a podle § 259 odst. 3 trestního řádu znovu rozhodl tak, že se obžalovaný podle § 226 písm. b) trestního řádu obžaloby zprošťuje a poškozená společnost se podle § 229 odst. 3 trestního řádu odkazuje s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávní. Stejný návrh učinil i ve veřejném zasedání konaném o odvolání.

17. Intervenující státní zástupkyně ve veřejném zasedání označila odvolání obžalovaného za nedůvodné a navrhla jeho zamítnutí podle § 256 trestního řádu.

18. Obžalovaný se prostřednictvím svého obhájce písemně vyjádřil k odvolání státního zástupce. K argumentaci uvedené v tomto odvolání uvedl, že předsedou a členem představenstva [právnícká osoba] a. s. byl do 30. 6. 2014, trestné činnosti se měl dopustit dne 27. listopadu 2015, tedy v době, kdy už jím více než 1 rok vůbec nebyl. Proto považuje tvrzení státního zástupce, že měl při páchání trestné činnosti zneužít svého postavení člena statutárního orgánu [právnícká osoba], za nepravdivé. I pokud by se trestné činnosti dopustil, což důrazně popírá, je uplatnění ustanovení § 38 odst. 2 trestního zákoníku s ohledem na délku trestního řízení a uložený podmíněný trest odnětí svobody odůvodněno. Uložení peněžitého trestu vedle podmíněně odloženého trestu odnětí svobody by bylo nepřiměřené už proto, že [právnícká osoba] a. s. žádná škoda nevznikla. Za takových okolností je třeba na uložení samostatného trestu odnětí svobody nahlížet jako na trest přiměřený a postačující. Obžalovaný proto prostřednictvím obhájce navrhl, aby odvolací soud odvolání státního zástupce podle § 256 trestního řádu zamítl.

19. Krajský soud v Plzni z podnětu obou odvolání podle § 254 odst. 1 trestního řádu přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku i správnost postupu řízení, které mu předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. K odvoláním nevytýkaným vadám přihlédl, pokud měly vliv na správnost odvoláním napadených výroků.

Shodu s prvopisem potvrzuje Pavlína Došková.

20. Okresní soud v Chebu prvním rozsudkem ze dne 9. 5. 2018 č. j. 1 T 106/2016 – 1255 zprostil podle § 226 písm. b) trestního řádu obžalovaného obžaloby pro tam uvedené skutky kvalifikované pod bodem 1) jako zločin podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 4 písm. b) trestního zákoníku ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku a pod bodem 2) jako přečin poškození cizích práv podle § 181 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b) trestního zákoníku ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku.

21. Krajský soud usnesením z 10. 4. 2019 č. j. 6 To 208/2018 – 1284 k odvolání státního zástupce podle § 258 odst. 1 písm. a), b), c) trestního řádu zrušil první rozsudek v celém rozsahu a podle § 259 odst. 1 trestního řádu věc vrátil soudu prvního stupně. Krajský soud upozornil na to, že nebyl důvod jednání obžalovaného popisovat ve dvou samostatných skutcích, když měl být veden od počátku tímž úmyslem. Označil za zákonné odepření výpovědi svědkyně [jméno] [příjmení] (jednatelky společnosti Za [anonymizována tři slova]) z důvodů uvedených v § 100 odst. 2 trestního řádu. Vyjádřil výhrady ke způsobu provedení k důkazu, „Závěrečné zprávy k oprávněnosti vyplnění směnky ze dne 1. 4. 04“ vypracovanou Znaleckou kanceláří [právnícká osoba] Cheb. Vytkl okresnímu soudu, že nereagoval na důkazní návrh obžalovaného na přibrání jiného znalce z odvětví účetnictví. Tento důkazní návrh považoval za oprávněný.

22. Krajský soud vytkl nalézacímu soudu obtížnou přezkoumatelnost prvního zprošťujícího rozsudku a absenci vlastních úvah a závěrů ze strany soudu prvního stupně. Vyjádřil se k možnému uplatnění zásady subsidiarity trestní represe ve smyslu § 12 odst. 2 trestního zákoníku a její možnou aplikaci v projednávané věci zpochybnil. Dále poukázal na obsah usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31. 3. 2011 sp. zn. 6 Tdo 1576/2010 řešící obdobný případ. Odvolací soud vytkl okresnímu soudu, že nehodnotil obsah Smlouvy o postoupení pohledávky mezi společnostmi [anonymizováno] a [ulice] [anonymizována tři slova] ze dne 7. 12. 2015 a na její smluvní ujednání svědčící pro závěr, že společnost Za [anonymizována tři slova] se zavázala vést proti [právnícká osoba] směnečné řízení a v případě úspěchu převést vymožené finanční prostředky od [právnícká osoba] na [právnícká osoba].

23. Po vrácení věci soudu prvního stupně došlo ke změně rozhodujícího senátu. Nový senát tohoto soudu v souladu s ustanovením § 219 odst. 3 věta druhá trestního řádu přečetl se souhlasem státního zástupce a obžalovaného podstatný obsah protokolů o hlavních líčeních včetně v nich provedených důkazů. Z procesního hlediska nelze nalézacímu soudu nic vytknout.

24. Soud prvního stupně naznačeným způsobem provedl dostatek důkazů, které mu umožnily zjistit skutkový stav věci v potřebném rozsahu bez důvodných pochybností (§ 2 odst. 5 trestního řádu) Krajský soud považuje dokazování za úplné, když ani jeden z odvolatelů jeho doplnění nenavrhł. Okresní soud v novém řízení provedl důkazy, jejichž provedení mu odvolací soud uložil (zejména obstaral znalecký posudek z odvětví účetnictví vypracovaný znalcem [příjmení] [jméno] [jméno], kterého vyslechl v hlavním líčení).

25. Soud prvního stupně hodnotil provedené důkazy způsobem uvedeným v § 2 odst. 6 trestního řádu, tedy podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v souhrnu. Na základě toho dospěl ke správným skutkovým závěrům. V odůvodnění napadeného rozsudku (body 2. – 28.) velmi precizně, podrobně a logicky vysvětlil, z jakých důkazů vycházel, jak je hodnotil, jaké skutečnost vzal za prokázané a jak se vypořádal s obhajobou obžalovaného ve všech jejích podstatných aspektech. Krajský soud se zcela ztotožnil se skutkovými závěry soudu prvního stupně a s úvahami a argumenty, o které tento soud své závěry opřel. Proto může z důvodu stručnosti odkázat na zevrubnou argumentaci uvedenou v tomto směru v citované pasáži odůvodnění napadeného rozsudku, neboť se s ní zcela ztotožnil. Může ji pouze shrnout či některé aspekty zdůraznit.

26. Soud prvního stupně odpovídajícím způsobem reagoval na obhajobu obžalovaného spočívající v tom, že smlouva [číslo] ze dne 1. 9. 2004 pouze rozšířila (nikoli nahradila) smlouvu [číslo] z 1. 4. 2004. Této problematice se věnuje pod bodem 10. a následujícími odůvodnění

Shodu s prvopisem potvrzuje Pavlína Došková.

napadeného rozsudku. Dochází k opačnému závěru než obžalovaný, a sice k tomu, že smlouva [číslo] byla ke dni 31. 8. 2004 ukončena a nahradila ji smlouva [číslo]. To koneckonců potvrdil i obžalovaný, který podepsal, „Prohlášení věřitele“ ze dne 1. 9. 2004, které sice není podepsáno zástupci dlužníka [právníká osoba], což ovšem svědek [příjmení] [jméno] logicky vysvětlil. Okresní soud proto správně dovodil, že toto prohlášení je jednostranným právním úkonem vyjadřujícím pravou vůli obžalovaného ukončit smlouvu ze dne 1. 4. 2004 [číslo]. Podpůrně svědčí pro výše uvedený závěr i způsob stanovení úroků z prodlení, když po 1. 9. 2004 byly účtovány úroky z prodlení ve výši stanovené smlouvou [číslo] z 1. 9. 2004. V textu smlouvy [číslo] není zmínka o tom, že by tato smlouva rozšiřovala smlouvu [číslo]. Je pravda, že ani ve smlouvě [číslo] není žádné ujednání o tom, za jakých podmínek může být tato smlouva ukončena či nahrazena jinou. Pro projednávanou věc je ovšem z hlediska vyplnění směnky obžalovaným podstatné, že závazek ze smlouvy [číslo] ke dni 31. 8. 2004 zanikl splněním. To koneckonců obžalovaný ve zmíněném, „Prohlášení věřitele“ z 1. 9. 2004 nezpochybnitelně potvrdil (prohlásil, že smlouva o půjčce ze dne 1. 4. 2004 byla splacena).

27. Soud prvního stupně rovněž dospěl ke správnému skutkovému závěru, že obžalovaný směnku způsobem uvedeným v obžalobě vyplnil a vůči [právníká osoba] ji uplatnil dopisem ze dne 27. 11. 2015. To obžalovaný ani nepopíral. Další geneze událostí je popsána pod bodem 19. odůvodnění napadeného rozsudku. Obžalovaný ještě před datem splatnosti, který sám stanovil, postoupil směnku dne 7. 12. 2015 společnosti Za [anonymizována tři slova]. Indosace směnky byla [právníká osoba] oznámena 8. 12. 2015. Dne 9. 12. 2015 právní zástupce společnosti Za [anonymizována tři slova] zaslal [právníká osoba] předžalobní výzvu. Společnost reagovala trestním oznámením a dopisy právnímu zástupci a společnosti Za [anonymizována tři slova]. Dne 13. 1. 2016 poslední uvedená společnost podala prostřednictvím svého právního zástupce k Městskému soudu v Praze žalobu, na jejímž základě tento soud dne 12. 5. 2016 vydal směnečný platební rozkaz ukládající [právníká osoba] povinnost zaplatit žalující společnosti částku 500 000 Kč s příslušenstvím. Proti němu podala [právníká osoba] námitky, Městský soud v Praze na jejich základě směnečné řízení pravomocně přerušil.

28. Soud prvního stupně zejména pod bodem 23. vysvětlil svůj skutkový závěr spočívající v tom, že nenastaly důvody k vyplnění směnky, která se vázala ke smlouvě z 1. 4. 2004 [číslo] pokud obžalovaný směnku dovyplnil způsobem popsaným ve výroku o vině napadeného rozsudku, jednalo se o její neoprávněné, tedy excesivní, vyplnění. Okresní soud správně na základě provedených důkazů včetně zprávy Znalecké kanceláře [příjmení] a znaleckého posudku Ing. [jméno] [jméno] dospěl k závěru, že se [právníká osoba] po dobu účinnosti smlouvy [číslo] ze dne 1. 4. 2004 nikdy nedostala do prodlení delšího než 30 dní.

29. Okresní soud se ve vztahu k naplnění subjektivní stránky jednání obžalovaného zabýval i jeho obhajobou spočívající v tom, že směnku vyplnil oprávněně, neboť [právníká osoba] měla vůči [právníká osoba] od roku 2011 závazek (pohledávku) z nezaplacené smlouvy o půjčce (viz bod 20. a následující odůvodnění napadeného rozsudku). Okresní soud se touto obhajobou velmi zevrubně zabýval a dospěl ke správnému závěru, že smlouva o postoupení pohledávky mezi společnostmi [anonymizováno] a [anonymizováno] se netýkala pohledávky vyplývající ze smlouvy [číslo] ze dne 1. 4. 2004, ale ze smlouvy jiné. Výstižně poukázal mimo jiné na více variant těchto smluv, k jejichž existenci obžalovaný nenabídl žádné vysvětlení. Krajský soud se ztotožnil i se závěrem nalézacího soudu učiněným ve vztahu k dluhu evidovanému [právníká osoba] vůči [právníká osoba] na základě pohledávek postoupených od [právníká osoba]. Soud prvního stupně důvodně uzavřel, že obžalovaný si v době vyplnění směnky byl vědom i toho, že dluh [právníká osoba] vůči [právníká osoba] může být sporný, neboť ho druhá strana ([anonymizováno]) neuznává (viz bod 25. odůvodnění). Ani tyto skutečnosti nic nemění na správném závěru, že obžalovaný vyplnil směnku excesivně.

30. Lze shrnout, že se krajský soud ztotožnil se skutkovými závěry soudu prvního stupně vyjádřenými v popisu skutku výroku o vině napadeného rozsudku i se způsobem, kterým nalézací

Shodu s prvopisem potvrzuje Pavlína Došková.

soud jejich existenci odůvodnil. Pokud soud druhého stupně přesto napadený rozsudek ve výroku o vině zrušil, stalo se tak proto, že se ne zcela ztotožnil s právními závěry a argumenty okresního soudu.

31. Okresní soud jednání obžalovaného právně posoudil jako pokus zločinu podvodu podle § 21 odst. 1, § 209 odst. 1, odst. 4 písm. d) trestního zákoníku (ve vztahu ke způsobení tzv. značné škody). Svě právní závěry vysvětlil zejména pod bodem 30. odůvodnění. Konstruoval je tak, že obžalovaný [právníká osoba] uvedl v omyl tím, že předstíral existenci závazku této společnosti vůči [právníká osoba] ze smlouvy [číslo] přestože věděl, že tato smlouva zanikla a že z této smlouvy žádný závazek nevznikl. Jednal v úmyslu obohatit [právníká osoba] o částku 2 400 000 Kč, o stejnou částku by byla poškozena [právníká osoba], pokud by na základě směnky poskytla plnění. Okresní soud tedy uzavřel, že obžalovaný excesivním vyplněním směnky a jejím uplatněním vůči [právníká osoba] uvedl v omyl právě tuto společnost. Krajský soud tento názor nesdílí, a to i s odkazem na již citované usnesení Nejvyššího soudu České republiky z 31. 3. 2011 sp. zn. 6 Tdo 1576/2010.

32. Trestného činu podvodu se v základní skutkové podstatě dopustí pachatel, který sebe nebo jiného obohatí tím, že uvede někoho v omyl, využije něčího omylu nebo zamlčí podstatné skutečnosti, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou. Podvodné jednání pachatele může směřovat nejen vůči poškozenému, ale i vůči jiné osobě. Omyl je pak rozpor mezi představou a skutečností. Uvedením v omyl je takové jednání pachatele, kterým předstírá okolnosti, které nejsou v souladu se skutečným stavem věci. V důsledku uvedení v omyl pak poškozený provede majetkovou dispozici, kterou by se znalostí skutečného stavu věci neprovedl. Mezi omylem u podváděné osoby, majetkovou dispozicí, kterou provede oklamáný a na základě ní vzniklou škodou u poškozeného a obohacením pachatele musí být příčinná souvislost. Na podvodu tedy mohou být zainteresovány celkem 4 osoby: pachatel, osoba jednající v omylu, osoba poškozená a osoba obohacená.

33. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že obžalovaný uvedl v omyl zástupce [právníká osoba] tím, že excesivně vyplnil směnku vázící se ke smlouvě [číslo] ze dne 1. 4. 2004 a vyzval [právníká osoba] k plnění, ačkoli věděl, že závazek vyplývající z této smlouvy byl splněn a smlouva zanikla. Tímto způsobem však objektivně nemohl uvést zástupce [právníká osoba] v omyl, neboť ti věděli, že závazek byl splněn. Zejména měli k dispozici citované, „Prohlášení věřitele“ ze dne 1. 9. 2004, v němž obžalovaný tyto skutečnosti prohlásil a potvrdil. Soud prvního stupně se však nezabýval tím, zda se obžalovaný podvodného jednání nedopustil vůči společnosti Za [anonymizována tři slova] uzavřením a smluvními podmínkami, „Smlouvy o postoupení pohledávky“ ze dne 7. 12. 2015 (čl. 847-849). [jméno] uzavřel obžalovaný za [právníká osoba] jako postupitel a [jméno] [příjmení] za společnost Za [anonymizována tři slova] jako postupníkem. Podle článku I/1. postupitel (obžalovaný) jakožto věřitel prohlásil, že má za výstavcem (dlužníkem) [právníká osoba] a. s. pohledávku z titulu směnky vystavené dne 1. 4. 2004 znějící na směnečnou sumu 2 400 000 Kč. V článku I/2. postupitel prohlásil, že: „...na pohledávku dlužník k dnešnímu dni ničeho neuhradil.“ V článku II/1. pak prohlásil, že pohledávka: „...k dnešnímu dni trvá a není promlčena...“ a že tato pohledávka ke dni podpisu této smlouvy nezanikla...“. Toto prohlášení, které obžalovaný jako zástupce [právníká osoba] vůči společnosti Za [anonymizována tři slova] učinil, je v rozporu se skutečností, a proto tímto jednáním posledně uvedenou společnost zastoupenou její jednatelkou [jméno] [příjmení] uvedl v omyl.

34. Z hlediska obsahu výše uvedené smlouvy je třeba hodnotit její další smluvní ujednání a následné kroky činěné smluvními stranami. Podle článku IV/2. této smlouvy postupitel předá postupníkovi veškeré dostupné podklady související s postupovanou pohledávkou, zejména rubopisovanou směnku vlastní, při podpisu této smlouvy (obžalovaný tedy předal společnosti Za [anonymizována tři slova] excesivně vyplněnou směnku ze dne 1. 9. 2004). V článku IV/3. se postupník ([ulice] [anonymizována tři slova]) zavázal neprodleně učinit veškeré potřebné kroky

Shodu s prvopisem potvrzuje Pavlína Došková.

k zahájení soudního (popřípadě později exekučního) řízení vůči dlužníkovi za účelem vymožení pohledávky. Dále se smluvní strany s ohledem na bezúplatnost postoupení pohledávky dohodly na tom, že postupník nenese za prvé jakoukoli odpovědnost za výsledek soudního řízení a dále na tom, že v případě, že se směnečné žalobě bude pravomocně vyhověno a současně postupník zinkasuje plnění přímo související s postupovanou pohledávkou, ať již na základě dobrovolné úhrady ze strany dlužníka či v důsledku exekuce, zavazuje se k tomu, že takové plnění bez zbytečného odkladu převede na postupitele (na [právnícká osoba]), tzn. na jeho bankovní účet označený ve smlouvě číslem.

35. Po uzavření této smlouvy o postoupení pohledávky následovaly úkony popsané pod bodem 19. odůvodnění napadeného rozsudku směřující k tomu, aby postupník (společnost Za [anonymizována tři slova]) po dlužníkovi ([právnícká osoba]) postoupenou pohledávku, respektive její část, vymohla. To se však nepodařilo, neboť [právnícká osoba] nevyhověla předžalobní výzvě a podala námitky proti vydanému směnečnému platebnímu rozkazu. Krajský soud tedy uzavřel, že v důsledku jednání obžalovaného spočívajícím v excesivním vyplnění směnky a postoupením pohledávky, kterou směnka zajišťovala, uvedl v omyl společnost Za [anonymizována tři slova] a jeho jednání směřovalo ke způsobení škody dlužníkovi, tedy [právnícká osoba]. Pokud by tato společnost z jakéhokoli důvodu poskytla plnění, byla by jí způsobena škoda. Obžalovaný se tak dopustil jednání, které bezprostředně směřovalo v uvedení jiného v omyl v úmyslu jiného obohatit a ke způsobení značné škody v úmyslu spáchat trestný čin podvodu. K jeho dokonání nedošlo, protože v důsledku obrany [právnícká osoba] škoda nevznikla. V projednávané věci byla tedy jednáním obžalovaného jako pachatele uvedena v omyl společnost Za [anonymizována tři slova], osobou poškozenou měla být [právnícká osoba] a osobou obohacenou [právnícká osoba]. Koneckonců obdobnou skutkovou situaci řeší zmíněné usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 6 Tdo 1576/2010 Nejvyšší soud se sice věnuje především tomu, proč excesivní vyplnění směnky nemůže být paděláním nebo pozměněním směnky ve smyslu § 234 odst. 3 alinea 1 trestního zákoníku, respektive § 233 odst. 2 alinea 1 trestního zákoníku za použití § 238 trestního zákoníku, ale obsahuje i přesah směrem k trestnému činu podvodu podle § 209 trestního zákoníku Nejvyšší soud ve vztahu k tomu mimo jiné konstatuje, že podvodné jednání ze strany majitele blankosměnky by mohlo být při naplnění všech zákonných znaků posouzeno jako trestný čin podvodu podle § 209 trestního zákoníku, případně ve stádiu pokusu. Dále mimo jiné uvádí, že bylo vyloučeno, aby obžalovaný excesivním vyplněním směnky vyvolal nebo využil omylu poškozených (v tomto případě leasingových nájemců), kteří měli znalosti všech rozhodných skutečností. Případným plněním z excesivně vyplněných blankosměnek by však vznikla na majetku směnečných dlužníků škoda. Tuto argumentaci lze vztáhnout i na projednávanou věc.

36. Krajský soud si je vědom judikatury Ústavního soudu České republiky, včetně judikatury citované v odvolání obžalovaného (nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 541/2010) směřující k závěru (zjednodušeně vyjádřeno), že excesivní uplatnění směnky nelze pokládat bez dalšího za trestný čin podvodu, a to ani v případě, že k němu došlo s nepravdivým uvedením kauzy závazku. Ústavní soud v takových případech preferuje vyřešení takového obchodněprávního sporu mezi zainteresovanými stranami prostředky směnečného práva a občanského soudního řízení. Krajský soud přesto zastává názor, že i s ohledem na ustanovení § 12 odst. 2 trestního zákoníku v projednávané věci musí následovat trestně právní postih obžalovaného jako pachatele a nepostačí vyřešit spor mezi společnostmi [anonymizováno] a [anonymizováno] mimotrestními prostředky. Tento názor krajský soud vyjádřil už ve svém zrušovacím usnesení a nemá důvod na něm cokoli měnit. Znovu tak poukazuje na obsah „Smlouvy o postoupení pohledávky“ ze dne 7. 12. 2015 uzavřené mezi společnostmi [anonymizováno] (obžalovaným) a [ulice] [anonymizována tři slova], zejména na tu část jejích smluvních ujednání, v nichž se postupník ([ulice] [anonymizována tři slova]) zavázal (zjednodušeně vyjádřeno) v případě úspěšnosti soudního sporu a vymožení dluhu od [právnícká osoba] převést takto získanou částku na

konkrétní účet postupitele, tedy [právnícká osoba]. V této souvislosti lze hovořit o bezúplatném postoupení pohledávky pouze zdánlivě. Krajskému soudu uniká ekonomický smysl uzavření této smlouvy pro společnost Za [anonymizována tři slova], která se zavázala vymoci pro [právnícká osoba] postupovanou pohledávku, aniž by z toho měla jakýkoli finanční profit. Celá situace se spíše jeví tak, že smyslem postoupení pohledávky bylo ztížit [právnícká osoba] obranu ve směnečném řízení. Podle § 17 zákona směnečného a šekového totiž kdo je žalován ze směnky, nemůže činit majiteli námitky, které se zakládají na jeho vlastních vztazích k výstavci nebo k dřívějším majitelům, ledaže majitel při nabývání směnky jednal vědomě na škodu dlužníka. Společnost [anonymizováno] jako dlužník by tak zřejmě musela ve směnečném řízení prokazovat, že majitel směnky ([ulice] centrum pod přehradou) při jejím nabývání jednal vědomě na škodu dlužníka ([právnícká osoba]). Krajský soud tedy uzavírá, že ve smyslu § 12 odst. 2 trestního zákoníku i judikatury Ústavního soudu České republiky není důvod v projednávané věci opouštět trestní rovinu a vystačit s řešením obchodněprávního sporu prostředky směnečného práva a cestou občanského soudního řízení.

37. Odvolací soud pro úplnost odkazuje na bod 29. odůvodnění napadeného rozsudku, v němž soud prvního stupně náležitě vysvětlil, z jakých důvodů (promlčení) nemohl jednání obžalovaného posoudit též jako žalovaný přečin poškození cizích práv podle § 181 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b) trestního zákoníku. Promlčecí doba tohoto trestného činu uplynula dne 12. 10. 2021, běh promlčecí doby nebyl žádnou zákonem předpokládanou skutečností stavěn nebo přerušen. Podle § 34 odst. 4 písm. a) trestního zákoníku se promlčecí doba sice přerušuje vyhlášením rozsudku pro stíhaný trestný čin, ale pouze odsuzujícího. V projednávané věci byl v průběhu promlčecí doby okresním soudem vydán dne 9. 5. 2018 rozsudek, ovšem zprošťující.

38. Krajský soud z výše uvedených důvodů podle § 258 odst. 1 písm. b), d) trestního řádu napadený rozsudek ve výroku o vině zrušil a podle § 259 odst. 3 písm. a) trestního řádu znovu rozhodl. Ve veřejném zasedání konaném o odvolání provedl listinné důkazy, tedy zejména Smlouvu o postoupení pohledávky z čl. 847-849 a další listiny prokazující skutečnosti uvedené pod bodem 19. odůvodnění napadeného rozsudku. Poté sám znovu uznal obžalovaného vinným pokusem zločinu podvodu podle § 21 odst. 1, § 209 odst. 1, odst. 4 písm. d) trestního zákoníku, přičemž popis skutku konstruoval tak, aby vystihl výše uvedené právní závěry odvolacího soudu, zejména skutečnost, že obžalovaný neuvedl v omyl zástupce [právnícká osoba], ale společnost Za [anonymizována tři slova]. Pokud jde o výši škody, k jejímuž způsobení jednání obžalovaného směřovalo, vycházel odvolací soud z částky 2 400 000 Kč. Právě k zaplacení této částky totiž společnost Za [anonymizována tři slova] vyzvala dlužníka [právnícká osoba] předžalobní výzvou. Není už pak důležité, že společnost Za [anonymizována tři slova] podala směnečnou žalobu, „pouze“ na částku 500 000 Kč. Není totiž vyloučeno, že by se společnost Za [anonymizována tři slova] v případě úspěchu sporu o tuto částku následně domáhala ve směnečném řízení zaplacení i částky zbývajících. Jednání obžalovaného tedy směřovalo ke způsobení značné škody (nejméně 1 000 000 Kč podle § 138 odst. 1 ve vztahu k § 209 odst. 4 písm. d) trestního zákoníku). Postupem odvolacího soudu nebyla porušena totožnost skutku, neboť i obžaloba popisuje pod bodem 2. postoupení pohledávky a indosované směnky obžalovaným na společnost Za [anonymizována tři slova] a úkony směřující k vymožení dluhu včetně úkonů Městského soudu v Praze. Je tedy dána totožnost jednání, ale i následku spočívajícího v zamýšleném způsobení škody [právnícká osoba].

39. Soud druhého stupně musel v návaznosti na zrušení výroku o vině zrušit v napadeném rozsudku i výrok o trestu a o odkazu poškozeného ([právnícká osoba]) s uplatněným nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních. Pokud jde o uložený trest, řídil se odvolací soud stejnými hledisky a zásadami a vycházel z obdobných skutečností jako soud prvního stupně (viz body 31. – 33. odůvodnění napadeného rozsudku). Obžalovaný je osobou trestně i přestupkově bezúhonnou, polehčuje mu tedy vedení řádného života před spácháním činu, ale i po něm. Přitěžuje mu spáchání činu po předchozím uvážení. V dané věci je třeba akcentovat, že

od doby spáchání činu uplynula velmi dlouhá doba a dlouhou dobu trvalo i samotné trestní řízení. Přitom obžalovaný na tom nenese, jak správně konstatuje okresní soud, žádnou vinu. Z těchto důvodů krajský soud uložil stejný trest jako okresní soud, tedy trest odnětí svobody na dolní hranici trestní sazby podmíněně odložený na zkušební dobu 2 let, a to jako samostatný. Podle názoru tohoto soudu takto uložený trest splní svůj účel a není nutné ho zejména s ohledem na časový odstup od spáchání činu a délku trestního řízení doplňovat o uložení trestu peněžitého, jak se toho domáhal státní zástupce v podaném odvolání (blíže viz též bod 34. odůvodnění napadeného rozsudku).

40. Krajský soud ve svém novém rozhodnutí zopakoval též výrok o odkazu poškozené [právní osoba] s uplatněným nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních podle § 229 odst. 1 trestního řádu, a to v podstatě s použitím téže argumentace (viz bod 35. odůvodnění). Poškozeným uplatňované nároky nejsou v přímé a bezprostřední příčinné souvislosti s jednáním obžalovaného, kterým naplnil znaky pokusu trestného činu, jímž byl uznán vinným. Jedná se o nároky spočívající ve vynaložených nákladech, které musí poškozená společnost uplatňovat v příslušných jiných řízeních.

41. Krajský soud pro úplnost dodává, že výše uvedené změny provedl výhradně z podnětu odvolání obžalovaného. Naopak odvolání státního zástupce ani částečně nevyhověl, proto ho podle § 256 trestního řádu zamítl jako nedůvodné.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není přípustný další řádný opravný prostředek.

Proti tomuto rozhodnutí může podat dovolání nejvyšší státní zástupce na návrh krajského nebo vrchního státního zástupce, anebo i bez takového návrhu pro nesprávnost kteréhokoliv výroku, a to ve prospěch i v neprospěch obžalovaného, jakož i obžalovaný pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká. Obžalovaný tak může učinit pouze prostřednictvím obhájce. Podání obžalovaného, které by nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť by takto bylo označeno. Dovolání se podává u soudu, který rozhodl ve věci v prvním stupni, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud. V dovolání musí být vedle obecných náležitostí (§ 59 odst. 3 tr. řádu) podání uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu, i z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až m) tr. řádu, o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obžalovaného. Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

Plzeň 23. 11. 2022

JUDr. Pavel Fait v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Pavlína Došková.